

SAOPĆENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR VII

SARAJEVO, 20.11.2018.

BROJ/ NUMBER 1

POSLOVNE STATISTIKE

BUSINESS STATISTICS

Strukturne poslovne statistike – preliminarni rezultati za 2017. godinu

Structural Business Statistics – preliminary results, 2017

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine objavljuje saopćenje o godišnjim strukturno poslovnim statistikama (SPS) za Bosnu i Hercegovinu.

Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina published first release of the annual Structural Business Statistics (SBS) for Bosnia and Herzegovina.

Saopćenje sadrži osnovne strukturne varijable i indikatore koji su proizvedeni na osnovu podataka redovnog „Godišnjeg strukturnog poslovnog statističkog istraživanja za preduzeća -SPS“ sa 20 i više zaposlenih i podataka iz administrativnih izvora entiteta (Godišnji finansijski izvještaji) za ostala preduzeća, te procjene podataka za preduzetnike.

First release contains main structural variables and indicators resulting from the regular "Annual Structural Business survey for enterprises-SBS," with 20 or more persons employed and data from administrative sources of entities (Annual financial statements of active enterprises) for other enterprises and estimation for entrepreneurs.

SPS rezultatima za 2017. godinu obuhvaćeno je 75.731 preduzeća i preduzetnika (27.379 preduzeća i 48.352 preduzetnika) sa ukupnim brojem zaposlenih 555.590.

SBS results covered 75 731 enterprises and entrepreneurs (27 379 enterprises and 48 352 entrepreneurs) with total of 555 590 persons employed in 2017.

Od ukupnog broja preduzeća i preduzetnika obuhvaćenih ovim rezultatima najveći broj preduzeća i preduzetnika je iz područja Usluge i iznosi 34.882 (46,0%), zatim iz područja Trgovina 25.278 (33,4%), iz Industrijskih djelatnosti 11.570 (15,3%) i Građevinarstva 4.001 (5,3%).

Of the total number of enterprises and entrepreneurs covered by this results, the largest number of enterprises and entrepreneurs was in Services 34 882 (46.0%), then in Trade 25 278 (33.4%), Industrial activities 11 570 (15.3%) and Construction 4 001 (5.3%).

Struktura zaposlenih pokazuje da je najveći dio zaposlenih angažovan u Industrijskim djelatnostima (područja B, C, D i E) i iznosi 37,7%, zatim u Uslugama 29,5%, te u Trgovini 26,1% i Građevinarstvu 6,7%. Slična struktura je i kada se posmatra učešće djelatnosti u stvaranju dodane vrijednosti po faktorskim troškovima, gdje su Industrijske djelatnosti sudjelovale sa 39,3%, Usluge sa 30,6%, Trgovina sa 23,8% i Građevinarstvo sa 6,2%.

Employment structure shows that the largest part of persons employed were engaged in the Industrial activities (Sections B, C, D and E) and was 37.7%, then 29.5% in Services, Trade, 26.1% and Construction 6.7%. Similar structure is when we observe share of activities in creating of value added by factor costs, where the Industrial activities had a share of 39.3%, Services 30.6%, Trade 23.8%, and Construction 6.2%.

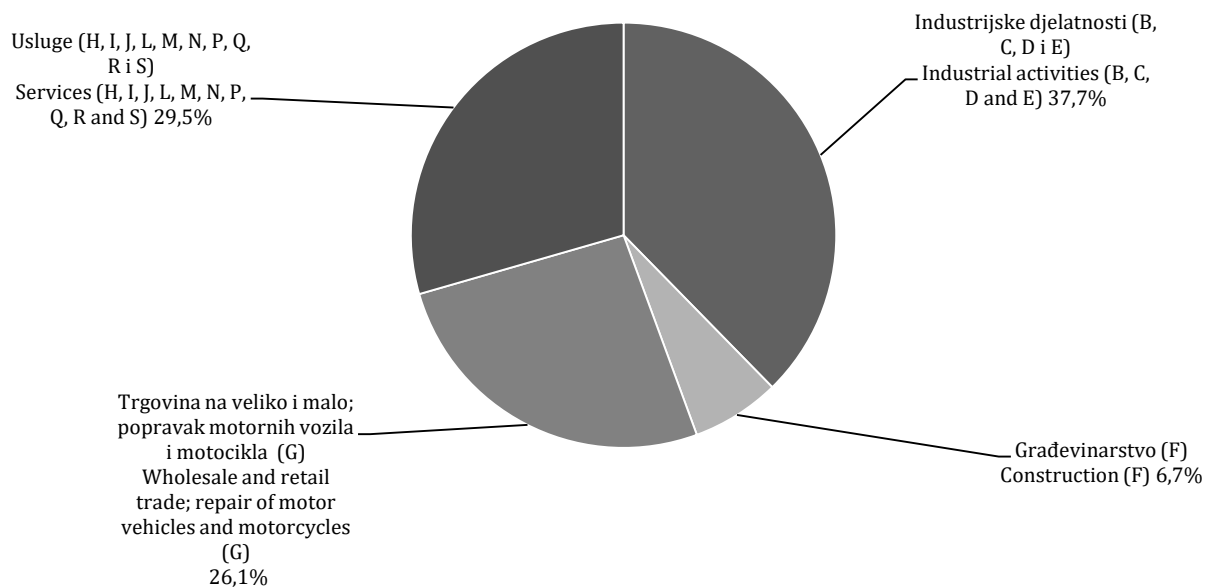
Posmatrano po veličini preduzeća i preduzetnika, kod Industrijskih djelatnosti, najveće učešće (50% i više) u svim varijablama imaju srednja i velika preduzeća dok u Trgovini, Građevinarstvu i Uslugama najveće učešće imaju mala preduzeća.

Observed by size of enterprise and entrepreneurs, in Industrial activities, the largest share of all variables (50% and more) have medium and large enterprises, while in the Trade, Construction and Services, the largest share have small enterprises.

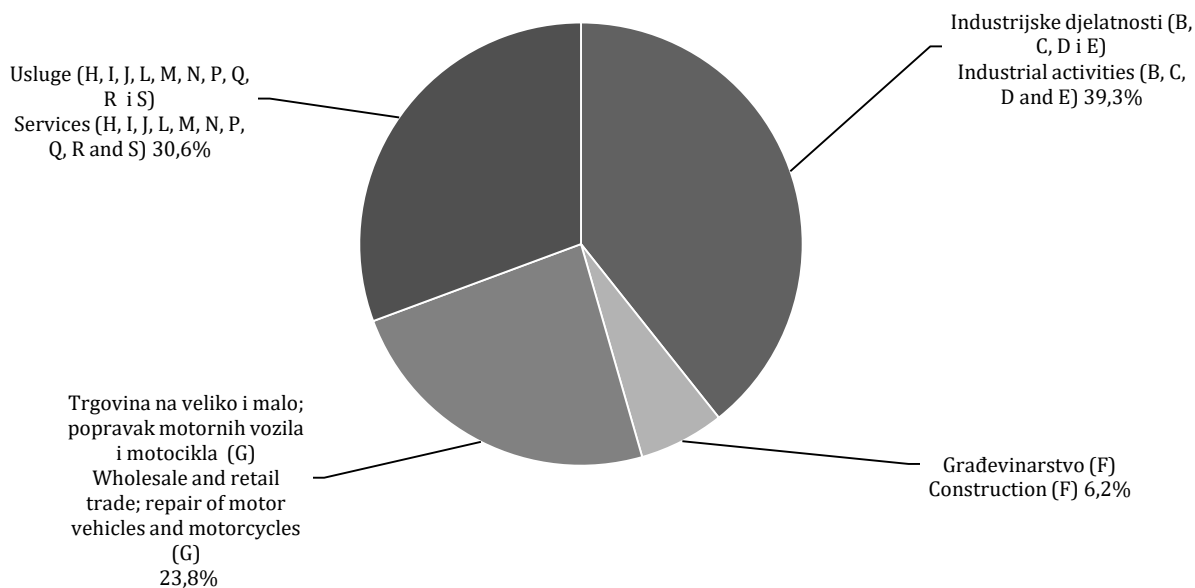
Konačni rezultati biti će objavljeni u tematskom biltenu u narednom periodu.

Final results will be published in a thematic bulletin in the next period.

Grafikon 1. Učešće broja zaposlenih u ukupno obuhvaćenim djelatnostima
Graph 1. Share of number of persons employed in total of covered activities

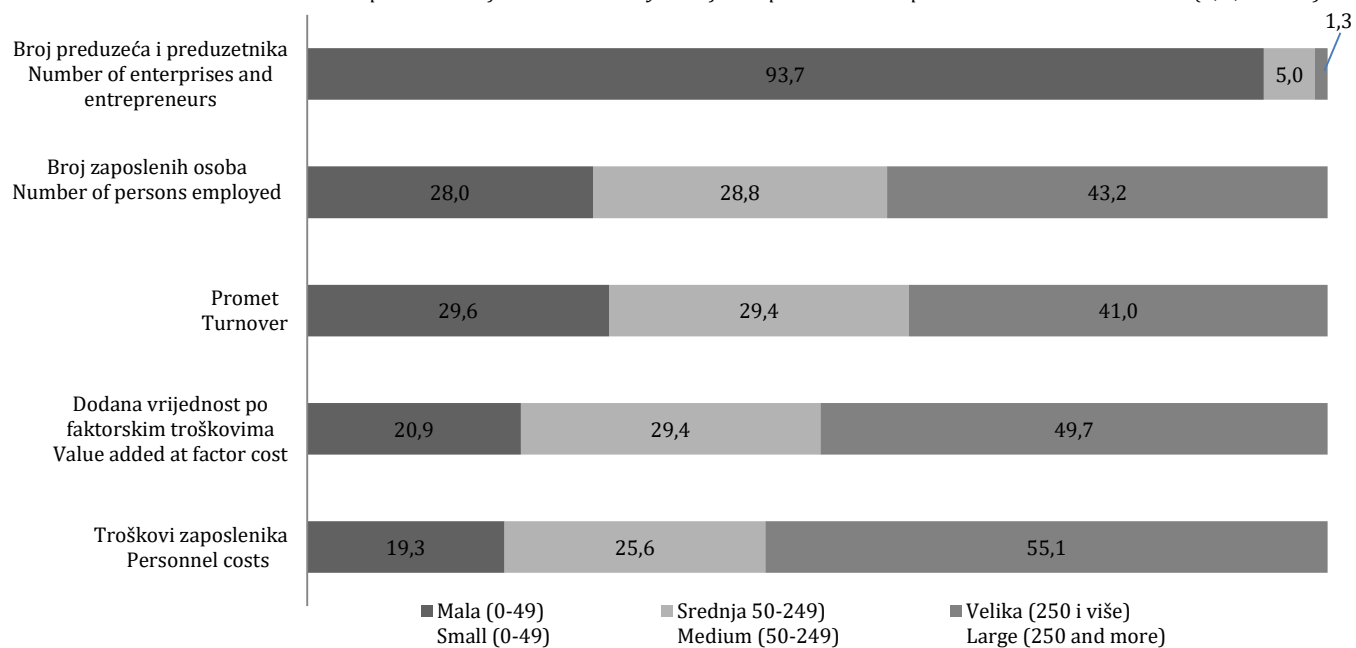

Grafikon 2. Učešće dodane vrijednosti po faktorskim troškovima u ukupno obuhvaćenim djelatnostima
Graph 2. Share of value added at factor cost in total of covered activities

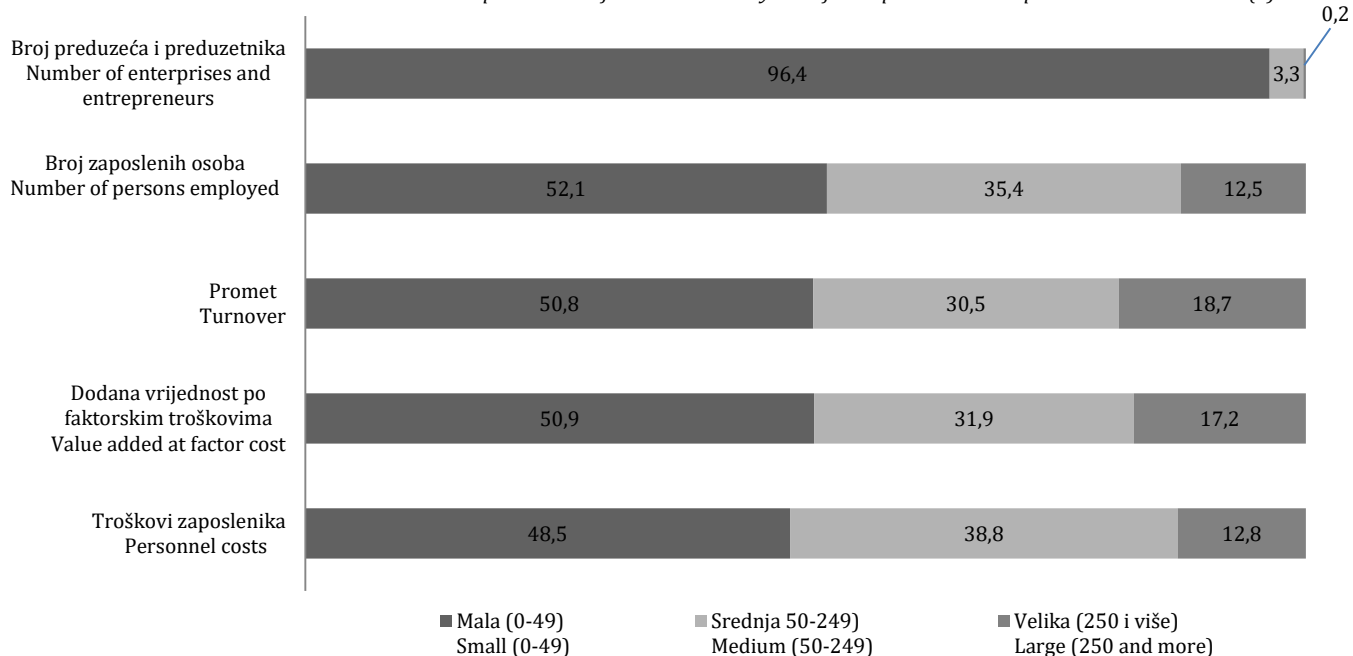
Grafikon 3. Učešće osnovnih varijabli prema veličini preduzeća i preduzetnika u Industrijskim djelatnostima (B, C, D i E)

Graph 3. Share of main variables by size of enterprises and entrepreneurs in Industrial activities (B, C, D and E)

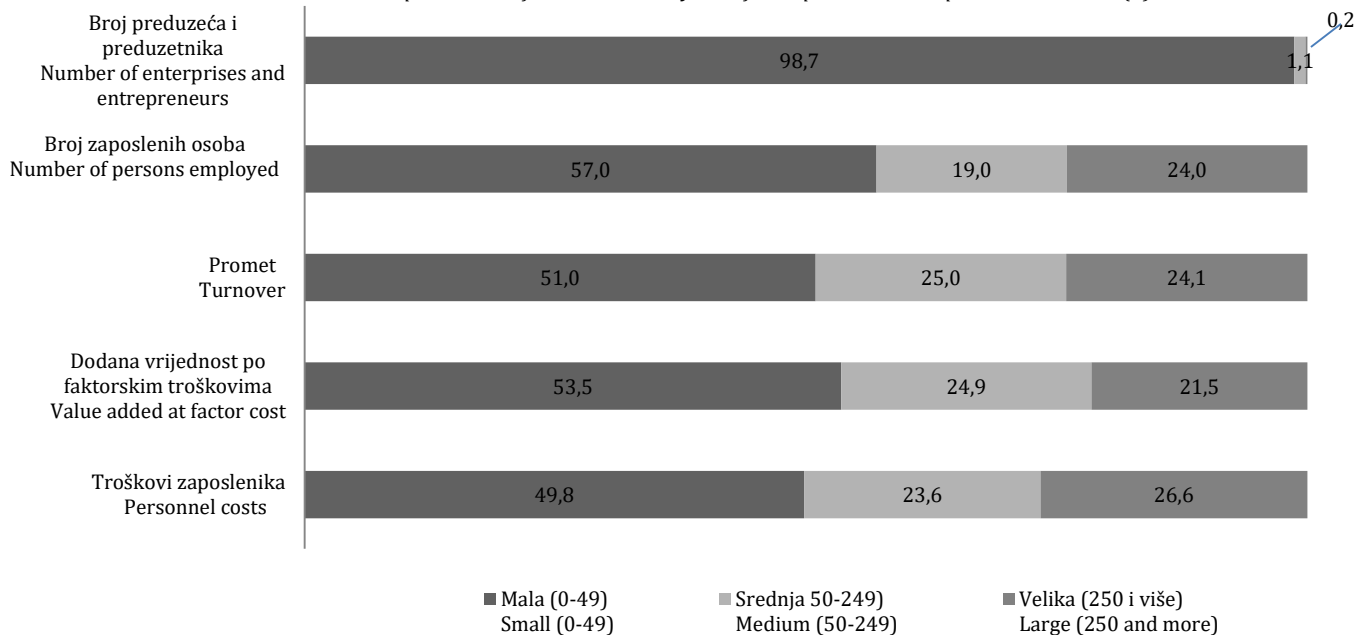
Grafikon 4. Učešće osnovnih varijabli prema veličini preduzeća i preduzetnika u Građevinarstvu (F)

Graph 4. Share of main variables by size of enterprises and entrepreneurs in Construction (F)

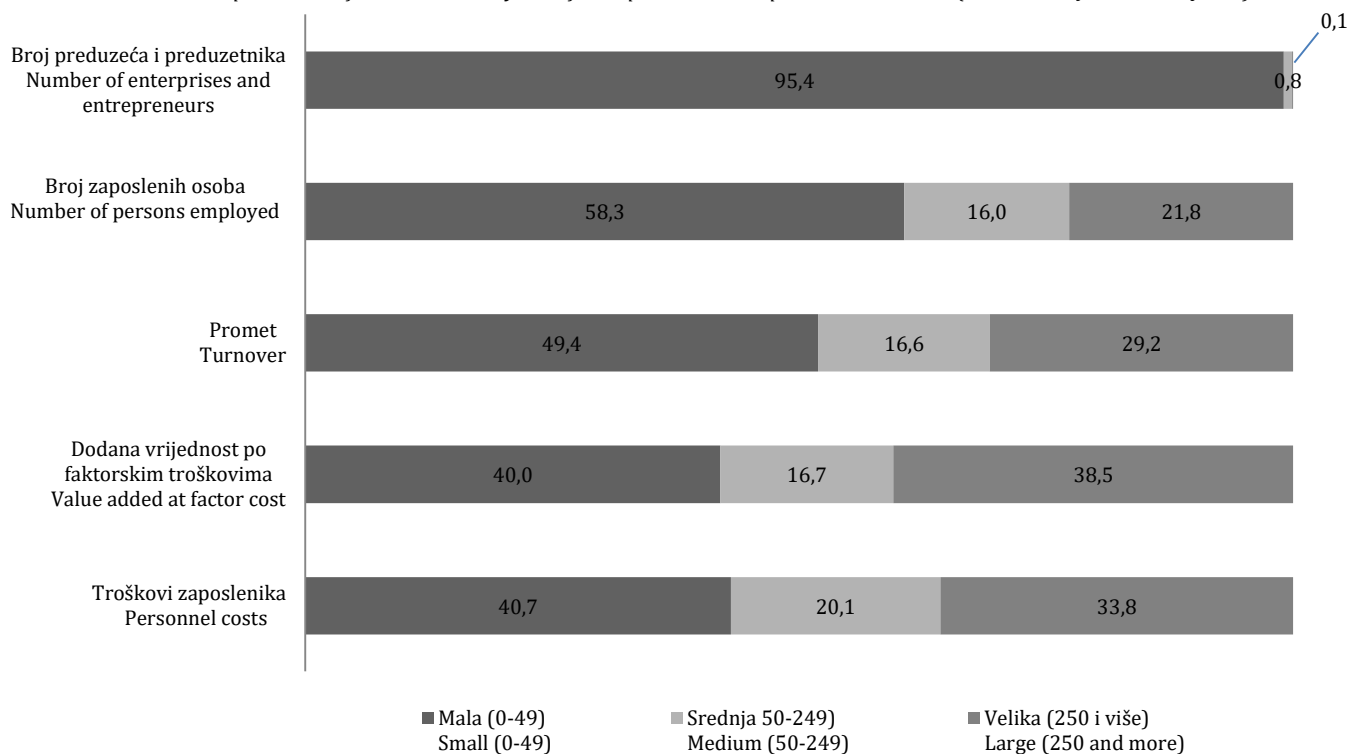
Grafikon 5. Učešće osnovnih varijabli prema veličini preduzeća i preduzetnika u Trgovini (G)

Graph 5. Share of main variables by size of enterprises and entrepreneurs e in Trade (G)

Grafikon 6. Učešće osnovnih varijabli prema veličini preduzeća i preduzetnika u Uslugama (Područja H, I, J, L, M, N, P, Q, R i S)

Graph 6. Share of main variables by size of enterprises and entrepreneurs in Services (Section H, I, J, L, M, N, P, Q, R i S)

Tabela 1. Osnovne strukturno poslovne varijable prema području KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) i prema veličini preduzeća i preduzetnika, 2017.
Table 1. Basic structural business variables, according to Section KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) and size of enterprises and entrepreneurs, 2017

KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Područja djelatnosti	Broj preduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj preduzetnika <i>Number of entrepreneurs</i>	Broj zaposlenih osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po faktorskim troškovima	Troškovi zaposlenika <i>Personnel costs</i>	KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Sections of activity
					Value added at factor cost		
					hiljade KM, thousand KM		
UKUPNO OBUHVAĆENE DJELATNOSTI	27.379	48.352	555.590	69.156.630	16.492.987	7.766.436	TOTAL OF COVERED ACTIVITIES
Mala (0-49)	25.880	48.328	262.610	30.810.559	6.242.493	2.744.504	Small (0-49)
Srednja (50-249)	1.257	21	127.403	17.527.154	4.055.205	1.889.762	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	242	3	165.577	20.818.917	6.195.289	3.132.169	Large (250 and more)
UKUPNO INDUSTRIJSKE DJELATNOSTI (B, C, D i E)	5.482	6.088	209.305	22.378.137	6.485.328	3.405.277	TOTAL OF INDUSTRIAL ACTIVITIES (B, C, D and E)
Mala (0-49)	4.771	6.074	58.579	6.619.605	1.356.647	657.960	Small (0-49)
Srednja (50-249)	564	13	60.344	6.576.020	1.903.708	870.651	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	147	1	90.382	9.182.512	3.224.973	1.876.666	Large (250 and more)
B VAĐENJE RUDA I KAMENA	194	3	18.699	1.028.413	679.732	440.339	B MINING AND QUARRYING
Mala (0-49)	167	3	1.520	113.953	37.574	20.941	Small (0-49)
Srednja (50-249)	14	-	1.814	179.676	123.025	39.151	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	13	-	15.365	734.784	519.134	380.247	Large (250 and more)
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	4.760	6.034	159.502	17.006.552	4.410.098	2.157.613	C MANUFACTURING
Mala (0-49)	4.177	6.020	52.724	5.160.909	1.183.015	566.037	Small (0-49)
Srednja (50-249)	470	13	50.935	5.944.109	1.580.945	685.492	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	113	1	55.843	5.901.535	1.646.138	906.084	Large (250 and more)
D PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	195	7	18.070	3.613.669	1.064.519	564.425	D ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY
Mala (0-49)	170	7	729	1.005.489	38.046	13.812	Small (0-49)
Srednja (50-249)	8	-	909	157.247	41.817	22.414	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	17	-	16.432	2.450.933	984.656	528.199	Large (250 and more)
E SNABDIJEVANJE VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, UPRAVLJANJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	333	44	13.034	729.501	330.978	242.900	E WATER SUPPLY; SEWERAGE, WASTE MANAGEMENT AND REMEDIATION ACTIVITIES
Mala (0-49)	257	44	3.606	339.253	98.012	57.170	Small (0-49)
Srednja (50-249)	72	-	6.686	294.988	157.921	123.594	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	4	-	2.742	95.260	75.044	62.136	Large (250 and more)

Tabela 1. Osnovne strukturno poslovne varijable prema području KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) i prema veličini preduzeća i preduzetnika, 2017.
Table 1. Basic structural business variables, according to Section KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) and size of enterprises and entrepreneurs, 2017

nastavak/continued

KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Područja djelatnosti	Broj preduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj preduzetnika <i>Number of entrepreneurs</i>	Broj zaposlenih osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po faktorskim troškovima	Troškovi zaposlenika <i>Personnel costs</i>	KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Sections of activity
					Value added at factor cost		
					hiljade KM, thousand KM		
F GRAĐEVINARSTVO	2.071	1.930	37.389	3.507.947	1.026.594	447.015	F CONSTRUCTION
Mala (0-49)	1.927	1.930	19.491	1.780.929	522.214	216.586	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	134	-	13.235	1.071.295	327.980	173.225	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	10	-	4.663	655.723	176.400	57.203	<i>Large (250 and more)</i>
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	9.787	15.491	145.199	32.259.754	3.926.131	1.731.676	G WHOLESALE AND RETAIL TRADE; REPAIR OF MOTOR VEHICLES AND MOTORCYCLES
Mala (0-49)	9.463	15.486	82.811	16.440.545	2.101.095	862.559	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	279	3	27.567	8.057.474	979.434	408.188	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	45	2	34.821	7.761.735	845.602	460.929	<i>Large (250 and more)</i>
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	1.970	4.721	38.167	2.644.968	1.120.239	561.216	H TRANSPORTATION AND STORAGE
Mala (0-49)	1.899	4.721	17.933	1.872.509	513.286	173.200	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	61	-	5.311	348.413	146.430	74.975	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	10	-	14.923	424.046	460.524	313.041	<i>Large (250 and more)</i>
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE (HOTELIJERSTVO I UGOSTITELJSTVO)	868	10.231	35.733	1.239.948	421.363	247.343	I ACCOMMODATION AND FOOD SERVICE ACTIVITIES
Mala (0-49)	829	10.230	32.171	1.068.864	337.200	203.880	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	37	1	3.028	147.169	68.666	35.397	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	2	-	534	23.915	15.497	8.066	<i>Large (250 and more)</i>
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	1.075	276	20.406	2.175.689	1.198.583	525.204	J INFORMATION AND COMMUNICATION
Mala (0-49)	1.019	275	6.310	527.935	240.361	118.427	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	48	1	4.796	378.270	217.982	117.357	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	8	-	9.300	1.269.484	740.240	289.419	<i>Large (250 and more)</i>
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA	733	80	3.711	306.973	179.616	56.003	L REAL ESTATE ACTIVITIES
Mala (0-49)	723	80	2.448	241.366	144.627	36.871	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	D	-	D	D	D	D	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	A	-	A	A	A	A	<i>Large (250 and more)</i>

Tabela 1. Osnovne strukturno poslovne varijable prema području KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) i prema veličini preduzeća i preduzetnika, 2017.
Table 1. Basic structural business variables, according to Section KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) and size of enterprises and entrepreneurs, 2017

nastavak/continued

KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Područja djelatnosti	Broj poduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj poduzetnika <i>Number of entrepreneurs</i>	Broj zaposlenih osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po faktorskim troškovima <i>Value added at factor cost</i>	Troškovi zaposlenika <i>Personnel costs</i>	KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Sections of activity
M STRUČNE, NAUČNE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	2.893	2.897	22.443	1.569.134	641.253	335.395	M PROFESSIONAL, SCIENTIFIC AND TECHNICAL ACTIVITIES
Mala (0-49)	2.851	2.896	18.247	1.281.382	536.470	251.020	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	D	D	D	D	D	D	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	A	-	A	A	A	A	<i>Large (250 and more)</i>
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	896	429	13.004	442.602	234.077	145.676	N ADMINISTRATIVE AND SUPPORT SERVICE ACTIVITIES
Mala (0-49)	854	429	5.279	278.061	126.355	62.150	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	34	-	3.035	72.540	47.494	38.126	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	8	-	4.690	92.001	60.228	45.401	<i>Large (250 and more)</i>
P OBRAZOVANJE	440	468	5.109	175.293	108.664	67.959	P EDUCATION
Mala (0-49)	429	468	4.132	130.823	76.704	47.809	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	11	-	977	44.470	31.960	20.150	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	-	-	-	-	-	-	<i>Large (250 and more)</i>
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE ZAŠTITE	668	638	6.340	276.947	163.053	85.403	Q HUMAN HEALTH AND SOCIAL WORK ACTIVITIES
Mala (0-49)	658	638	5.127	201.742	121.650	60.169	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	D	-	D	D	D	D	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	A	-	A	A	A	A	<i>Large (250 and more)</i>
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	154	98	9.520	1.874.489	850.859	108.500	R ARTS, ENTERTAINMENT AND RECREATION
Mala (0-49)	119	98	1.345	82.819	43.712	14.832	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	27	-	3.321	522.954	156.011	38.749	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	8	-	4.854	1.268.717	651.136	54.919	<i>Large (250 and more)</i>
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	342	5.005	9.264	304.747	137.228	49.771	S OTHER SERVICE ACTIVITIES
Mala (0-49)	338	5.003	8.737	283.977	122.172	39.042	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	4	2	527	20.770	15.056	10.729	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	-	-	-	-	-	-	<i>Large (250 and more)</i>

A-primarna povjerljivost. Podatak je povjerljiv ukoliko sadrži manje od tri statističke jedinice.
A-primary confidentiality. Data is confidential if it includes less than three statistical units

D-sekundarna povjerljivost. Podatak se prikriva kako bi se onemogućilo otkrivanje primarno povjerljivih podataka.
D-secondary confidentiality. Data is protected in order to prevent disclosure of primary confidential data.

- Nema pojave
 - No occurrence

Tabela 2. Osnovni strukturno poslovni indikatori prema području KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) i prema veličini preduzeća i preduzetnika, 2017.
Table 2. Basic structural business indicators, according to Section KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) and size of enterprises and entrepreneurs, 2017

KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Područja djelatnosti	Promet po zaposlenoj osobi (KM) <i>Turnover per person employed (KM)</i>	Dodana vrijednost po zaposlenoj osobi (KM) <i>Value added per person employed (KM)</i>	Učešće dodane vrijednosti u vrijednosti proizvodnje (%) <i>Percent of value added on production value (%)</i>	Prosječni troškovi rada po zaposleniku (KM) <i>Average labour cost per employee (KM)</i>	Bruto operativna stopa (u%) <i>Gross operating rate (in %)</i>	<i>KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Sections of activity</i>
UKUPNO OBUHVAĆENE DJELATNOSTI	124.474	29.686	40,7	15.315	13,7	TOTAL OF COVERED ACTIVITIES
Mala (0-49)	117.324	23.771	39,7	12.810	13,9	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	137.573	31.830	36,4	14.843	12,3	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	125.736	37.416	45,3	18.917	14,7	<i>Large (250 and more)</i>
UKUPNO INDUSTRIJSKE DJELATNOSTI (B, C, D i E)	106.916	30.985	32,6	16.760	13,8	TOTAL OF INDUSTRIAL ACTIVITIES (B, C, D and E)
Mala (0-49)	113.003	23.159	27,2	12.539	10,8	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	108.976	31.548	29,2	14.433	15,7	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	101.597	35.682	38,3	20.764	14,7	<i>Large (250 and more)</i>
B VAĐENJE RUDA I KAMENA	54.998	36.351	65,5	23.554	23,3	B MINING AND QUARRYING
Mala (0-49)	74.969	24.720	34,2	13.814	14,7	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	99.050	67.820	66,2	21.583	46,7	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	47.822	33.787	69,9	24.748	18,9	<i>Large (250 and more)</i>
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	106.623	27.649	27,6	14.062	13,3	C MANUFACTURING
Mala (0-49)	97.885	22.438	26,0	12.127	12,2	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	116.700	31.038	26,9	13.464	15,1	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	105.681	29.478	29,6	16.226	12,5	<i>Large (250 and more)</i>
D PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	199.982	58.911	46,9	31.248	13,8	D ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY
Mala (0-49)	1.379.272	52.189	36,2	19.130	2,4	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	172.990	46.003	26,1	24.658	12,3	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	149.156	59.923	49,1	32.145	18,6	<i>Large (250 and more)</i>
E SNABDIJEVANJE VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, UPRAVLJANJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	55.969	25.393	51,6	18.699	12,4	E WATER SUPPLY; SEWERAGE, WASTE MANAGEMENT AND REMEDIACTION ACTIVITIES
Mala (0-49)	94.080	27.180	42,1	16.050	12,7	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	44.120	23.620	51,9	18.485	11,6	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	34.741	27.368	71,5	22.661	13,6	<i>Large (250 and more)</i>

Tabela 2. Osnovni strukturalno poslovni indikatori prema području KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) i prema veličini preduzeća i preduzetnika, 2017.

Table 2. Basic structural business indicators, according to Section KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) and size of enterprises and entrepreneurs, 2017

nastavak/continued

KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Područja djelatnosti	Promet po zaposlenoj osobi (KM) <i>Turnover per person employed (KM)</i>	Dodana vrijednost po zaposlenoj osobi (KM) <i>Value added per person employed (KM)</i>	Učešće dodane vrijednosti u vrijednosti proizvodnje (%) <i>Percent of value added on production value (%)</i>	Prosječni troškovi rada po zaposleniku (KM) <i>Average labour cost per employee (KM)</i>	Bruto operativna stopa (u%) <i>Gross operating rate (in %)</i>	KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Sections of activity
F GRAĐEVINARSTVO	93.823	27.457	31,9	12.626	16,6	F CONSTRUCTION
Mala (0-49)	91.372	26.793	34,2	12.335	17,2	Small (0-49)
Srednja (50-249)	80.944	24.781	30,9	13.139	14,4	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	140.623	37.830	28,0	12.273	18,2	Large (250 and more)
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	222.176	27.040	56,4	13.351	9,1	G WHOLESALE AND RETAIL TRADE; REPAIR OF MOTOR VEHICLES AND MOTORCYCLES
Mala (0-49)	198.531	25.372	54,6	12.813	12,0	Small (0-49)
Srednja (50-249)	292.287	35.529	56,7	14.810	7,1	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	222.904	24.284	60,9	13.238	5,0	Large (250 and more)
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	69.300	29.351	43,2	16.780	21,4	H TRANSPORTATION AND STORAGE
Mala (0-49)	104.417	28.622	31,0	13.109	18,6	Small (0-49)
Srednja (50-249)	65.602	27.571	42,4	14.117	20,5	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	28.416	30.860	78,0	20.977	34,8	Large (250 and more)
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE (HOTELIJERSTVO I UGOSTITELJSTVO)	34.700	11.792	39,2	9.700	14,1	I ACCOMMODATION AND FOOD SERVICE ACTIVITIES
Mala (0-49)	33.224	10.481	36,9	9.293	12,5	Small (0-49)
Srednja (50-249)	48.603	22.677	49,3	11.698	22,6	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	44.785	29.021	68,5	15.104	31,1	Large (250 and more)
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	106.620	58.737	57,2	26.093	31,0	J INFORMATION AND COMMUNICATION
Mala (0-49)	83.666	38.092	48,5	19.623	23,1	Small (0-49)
Srednja (50-249)	78.872	45.451	57,3	24.485	26,6	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	136.504	79.596	60,7	31.120	35,5	Large (250 and more)
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA	82.720	48.401	60,8	15.424	40,2	L REAL ESTATE ACTIVITIES
Mala (0-49)	98.597	59.080	59,5	15.570	44,5	Small (0-49)
Srednja (50-249)	93.437	50.862	71,7	19.804	33,2	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	15.687	7.465	49,2	11.080	-23,0	Large (250 and more)

Tabela 2. Osnovni strukturno poslovni indikatori prema području KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) i prema veličini preduzeća i preduzetnika, 2017.
 Table 2. Basic structural business indicators, according to Section KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) and size of enterprise, 2017

nastavak/continued

KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Područja djelatnosti	Promet po zaposlenoj osobi (KM) <i>Turnover per person employed (KM)</i>	Dodana vrijednost po zaposlenoj osobi (KM) <i>Value added per person employed (KM)</i>	Učešće dodane vrijednosti u vrijednosti proizvodnje (%) <i>Percent of value added on production value (%)</i>	Prosječni troškovi rada po zaposleniku (KM) <i>Average labour cost per employee (KM)</i>	Bruto operativna stopa (u%) <i>Gross operating rate (in %)</i>	KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Sections of activity
M STRUČNE, NAUČNE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	69.916	28.572	47,6	17.159	19,0	M PROFESSIONAL, SCIENTIFIC AND TECHNICAL ACTIVITIES
Mala (0-49)	70.224	29.400	47,6	16.352	22,4	Small (0-49)
Srednja (50-249)	45.923	26.106	52,8	18.527	11,0	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	282.977	14.244	17,5	35.122	-7,4	Large (250 and more)
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	34.036	18.000	50,5	11.585	20,0	N ADMINISTRATIVE AND SUPPORT SERVICE ACTIVITIES
Mala (0-49)	52.673	23.935	43,2	12.814	23,1	Small (0-49)
Srednja (50-249)	23.901	15.649	65,6	12.562	12,9	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	19.616	12.842	61,3	9.680	16,1	Large (250 and more)
P OBRAZOVANJE	34.311	21.269	60,6	14.642	23,2	P EDUCATION
Mala (0-49)	31.661	18.563	57,6	13.047	22,1	Small (0-49)
Srednja (50-249)	45.517	32.712	69,4	20.624	26,6	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	-	-	-	-	-	Large (250 and more)
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE ZAŠTITE	43.682	25.718	58,2	14.974	28,0	Q HUMAN HEALTH AND SOCIAL WORK ACTIVITIES
Mala (0-49)	39.349	23.727	59,7	13.400	30,5	Small (0-49)
Srednja (50-249)	66.592	35.829	52,3	23.075	19,2	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	49.961	29.687	62,3	14.847	29,7	Large (250 and more)
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	196.900	89.376	45,2	11.522	39,7	R ARTS, ENTERTAINMENT AND RECREATION
Mala (0-49)	61.575	32.500	51,4	11.894	36,0	Small (0-49)
Srednja (50-249)	157.469	46.977	29,6	11.686	22,4	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	261.376	134.144	51,3	11.314	47,0	Large (250 and more)
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	32.896	14.813	55,5	11.686	28,7	S OTHER SERVICE ACTIVITIES
Mala (0-49)	32.503	13.983	54,1	10.456	29,3	Small (0-49)
Srednja (50-249)	39.412	28.570	70,7	20.436	20,8	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	-	-	-	-	-	Large (250 and more)

-Nema pojave

- No occurrence

Tabela 3. Učešće strukturalno poslovnih varijabli entiteta i BD u BiH, po područjima, 2017.
Table 3. Share of structural business variables of entities and BD in BiH, according to Sections, 2017

	Broj preduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj preduzetnika <i>Number of entrepreneurs</i>	Broj zaposlenih osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po faktorskim troškovima <i>Value added at factor cost</i>	
UKUPNO OBUHVAĆENE DJELATNOSTI <i>TOTAL OF COVERED ACTIVITIES</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Bosnia and Herzegovina</i>
Federacija Bosne i Hercegovine	67,2	58,9	65,5	68,2	68,5	<i>Federation of Bosnia and Herzegovina</i>
Republika Srpska	29,3	37,3	32,5	28,7	29,6	<i>Republika Srpska</i>
Brčko distrikt	3,5	3,7	2,0	3,1	1,8	<i>Brcko District</i>
Područje B: VAĐENJE RUDA I KAMENA <i>Section B: MINING AND QUARRYING</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Bosnia and Herzegovina</i>
Federacija Bosne i Hercegovine	54,6	66,7	72,5	61,6	64,2	<i>Federation of Bosnia and Herzegovina</i>
Republika Srpska	44,3	33,3	27,5	38,4	35,8	<i>Republika Srpska</i>
Brčko distrikt	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>Brcko District</i>
Područje C: PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA <i>Section C: MANUFACTURING</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Bosnia and Herzegovina</i>
Federacija Bosne i Hercegovine	63,9	64,1	64,2	67,5	71,3	<i>Federation of Bosnia and Herzegovina</i>
Republika Srpska	33,5	32,5	34,1	29,4	26,7	<i>Republika Srpska</i>
Brčko distrikt	2,6	3,4	1,8	3,1	2,0	<i>Brcko District</i>
Područje D: PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA <i>Section D: ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Bosnia and Herzegovina</i>
Federacija Bosne i Hercegovine	54,4	85,7	48,1	69,7	56,3	<i>Federation of Bosnia and Herzegovina</i>
Republika Srpska	44,6	14,3	49,2	29,3	42,9	<i>Republika Srpska</i>
Brčko distrikt	1,0	0,0	2,7	1,1	0,8	<i>Brcko District</i>
Područje E: SNABDIJEVANJE VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, UPRAVLJANJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA <i>Section E: WATER SUPPLY; SEWERAGE, WASTE MANAGEMENT AND REMEDIATION ACTIVITIES</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Bosnia and Herzegovina</i>
Federacija Bosne i Hercegovine	57,4	50,0	62,6	73,0	67,3	<i>Federation of Bosnia and Herzegovina</i>
Republika Srpska	39,6	47,7	37,3	26,4	32,3	<i>Republika Srpska</i>
Brčko distrikt	3,0	2,3	0,2	0,6	0,4	<i>Brcko District</i>
Područje F: GRAĐEVINARSTVO <i>Section F: CONSTRUCTION</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Bosnia and Herzegovina</i>
Federacija Bosne i Hercegovine	65,0	62,3	65,7	60,4	61,1	<i>Federation of Bosnia and Herzegovina</i>
Republika Srpska	31,8	35,0	32,3	37,6	37,3	<i>Republika Srpska</i>
Brčko distrikt	3,2	2,7	2,0	2,0	1,6	<i>Brcko District</i>

Tabela 3. Učešće strukturalno poslovnih varijabli entiteta i BD u BiH, po područjima, 2017.
Table 3. Share of structural business variables of entities and BD in BiH, according to Sections, 2017

nastavak/continued

	Broj preduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj preduzetnika <i>Number of entrepreneurs</i>	Broj zaposlenih osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po faktorskim troškovima <i>Value added at factor cost</i>	
--	---	--	---	----------------------------------	--	--

Područje G: TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNH VOZILA I MOTOCIKALA
Section G: WHOLESALE AND RETAIL TRADE; REPAIR OF MOTOR VEHICLES AND MOTORCYCLES

Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	67,9	53,3	67,6	69,3	70,1	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	26,7	41,3	29,4	26,7	26,8	Republika Srpska
Brčko distrikt	5,4	5,4	3,0	4,1	3,1	Brcko District

Područje H: PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE
Section H: TRANSPORTATION AND STORAGE

Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	62,7	63,7	63,6	67,2	70,0	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	33,6	32,7	34,8	28,9	27,7	Republika Srpska
Brčko distrikt	3,8	3,6	1,7	3,9	2,4	Brcko District

Područje I: DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE (HOTELIJERSTVO I UGOSTITELJSTVO)
Section I: ACCOMMODATION AND FOOD SERVICE ACTIVITIES

Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	82,7	61,5	64,8	57,1	66,3	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	16,6	36,3	34,1	41,6	32,8	Republika Srpska
Brčko distrikt	0,7	2,1	1,1	1,3	0,9	Brcko District

Područje J: INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE
Section J: INFORMATION AND COMMUNICATION

Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	72,0	62,7	70,8	66,6	66,4	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	26,5	32,2	28,9	33,2	33,5	Republika Srpska
Brčko distrikt	1,5	5,1	0,3	0,2	0,2	Brcko District

Područje L: POSLOVANJE NEKRETNINAMA
Section L: REAL ESTATE ACTIVITIES

Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	80,9	61,3	84,8	82,6	78,8	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	18,4	31,3	14,8	17,1	20,7	Republika Srpska
Brčko distrikt	0,7	7,5	0,4	0,3	0,5	Brcko District

Tabela 3. Učešće strukturalno poslovnih varijabli entiteta i BD u BiH, po područjima, 2017.
Table 3. Share of structural business variables of entities and BD in BiH, according to Sections, 2017

nastavak/continued

	Broj preduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj preduzetnika <i>Number of entrepreneurs</i>	Broj zaposlenih osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po faktorskim troškovima <i>Value added at factor cost</i>	
Područje M: STRUČNE, NAUČNE I TEHNIČKE DJELATNOSTI <i>Section M: PROFESSIONAL, SCIENTIFIC AND TECHNICAL ACTIVITIES</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	72,0	55,9	65,6	70,0	66,4	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	25,8	41,3	32,3	28,8	31,4	Republika Srpska
Brčko distrikt	2,2	2,8	2,1	1,2	2,2	Brcko District
Područje N: ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI <i>Section N: ADMINISTRATIVE AND SUPPORT SERVICE ACTIVITIES</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	80,4	62,0	75,3	76,8	74,4	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	18,4	35,0	22,6	20,9	23,2	Republika Srpska
Brčko distrikt	1,2	3,0	2,0	2,4	2,4	Brcko District
Područje P: OBRAZOVANJE <i>Section P: EDUCATION</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	72,0	52,8	66,1	67,3	63,8	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	26,1	44,2	31,8	29,4	32,1	Republika Srpska
Brčko distrikt	1,8	3,0	2,2	3,3	4,1	Brcko District
Područje Q: DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE POMOĆI <i>Section Q: HUMAN HEALTH AND SOCIAL WORK ACTIVITIES</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	25,3	93,3	53,0	49,8	49,6	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	72,3	1,7	44,5	47,8	48,0	Republika Srpska
Brčko distrikt	2,4	5,0	2,5	2,4	2,4	Brcko District
Područje R: UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA <i>Section R: ARTS, ENTERTAINMENT AND RECREATION</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	62,3	61,2	71,3	79,4	80,6	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	27,3	33,7	26,5	20,0	19,1	Republika Srpska
Brčko distrikt	10,4	5,1	2,2	0,6	0,3	Brcko District
Područje S: OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI <i>Section S: OTHER SERVICE ACTIVITIES</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	72,8	56,4	59,4	58,7	61,0	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	26,0	40,4	38,6	39,7	37,3	Republika Srpska
Brčko distrikt	1,2	3,2	2,0	1,7	1,7	Brcko District

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika strukturnih poslovnih istraživanja predstavlja opći okvir za prikupljanje podataka svih aktivnih jedinica tržišnih proizvođača (preduzeća i preduzetnika). Na osnovu podataka strukturnih poslovnih istraživanja vrši se obračun varijabli i indikatora po područjima i oblastima djelatnosti, kao i po klasama zaposlenih, koji su potrebni za analizu strukture djelatnosti poslovnih subjekata, strukture inputa i outputa proizvodnog procesa, konkurentnosti i drugih vrsta analize.

Pravna osnova

Pravna osnova za provođenje strukturnih poslovnih istraživanja su Petogodišnji program statističkih aktivnosti Bosne i Hercegovine, Godišnji plan rada Agencije za statistiku koji se donose na osnovu Zakona o statistici u BiH ("Službeni glasnik BiH" br. 26/04 i 42/04), zakona o statistici entitetskih zavoda, njihovih planova i programa. U Evropskoj zajednici strukturne poslovne statistike regulisane su osnovnom EU Uredbom br. 295/08 i Uredbama za implementaciju br. 250/2009, 251/2009 and 275/2010.

Cilj istraživanja

Cilj istraživanja o strukturnim statistikama preduzeća jest praćenje poslovanja tržišnih proizvođača i osiguravanje podataka u skladu s evropskim standardima. Podaci strukturnih poslovnih statistika koriste se za analizu strukture poslovnih subjekata po djelatnostima (vrijednost proizvodnje, dodana vrijednost, zaposlenost itd.), analizu faktora korištenih u procesu proizvodnje (broj zaposlenih, sredstva zaposlenih, investicije itd.), analizu nacionalnog i regionalnog razvoja. Također, podaci strukturnih poslovnih statistika predstavljaju značajne inpute za procjene nacionalnih računa i obračun pondera za izračun indeksa u kratkoročnim statistikama.

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci za kompilaciju SPS varijabli i indikatora su prikupljeni statističkim istraživanjem „Godišnje strukturno poslovno statističko istraživanje za preduzeća“ sa 20 i više zaposlenih a za ostala aktivna preduzeća preuzeti su podaci iz administrativnih izvora (Godišnjih finansijskih izvještaja) entiteta i Distrikta Brčko.

Varijable za preduzetnike su procijenjene na osnovu podataka o zaposlenosti za preduzetnike koji su uzeti iz Statističkog poslovnog registra i podataka za preduzeća koji su dobiveni na osnovu SPS istraživanja i iz administrativnih izvora.

Jedinice posmatranja

Nekoliko različitih vrsta statističkih jedinica koristi se za provođenje SPS istraživanja. Najveći broj SPS podataka odnosi se na „preduzeće“ kao statističku jedinicu. Za izračunavanje regionalnih podataka koristi se lokalna jedinica, a za izračunavanje čiste djelatnosti jedinica po vrsti djelatnosti.

Podaci objavljeni u ovom saopćenju se odnose na preduzeće i preduzetnika kao jedinicu posmatranja.

NOTES ON METHODOLOGY

Structural Business Statistics survey represent a general framework for data collection of all active units of market producers (enterprises and entrepreneurs). Structural business survey data are used for the calculation of variables and indicators by Sections and Divisions of activities, and by classes of persons employed that are needed for analysis the structure of activities business units, the structure of inputs and outputs of production process, the competitiveness and other types of analysis.

Legal basis

The legal basis for the implementation of Structural Business surveys are Five-year statistical programme of Bosnia and Herzegovina, Annual statistical plan of the Agency for Statistics which are adopted based on Law on Statistics of BiH ("Official Gazette" No. 26/04 and 42/04), laws on Statistics of the entities Institutes, their plans and programs. In the European Community, structural business statistics are defined by the EU Regulation No 295/08 and implementing Regulations No 250/2009, 251/2009 and 275/2010.

The aim of survey

The aim of survey on Structural Business Statistics is monitoring of business market units and providing comparable data in accordance with European SBS standards. Data of Structural Business Statistics are used for analysis of the structure of business entities by activities (production value, value-added, employment etc.), analysis of factors used in the production process (number of persons employed, compensation of employees, investments etc.), analysis of national and regional development. In addition, Structural Business Statistics data are used also as input for national accounts estimates and for weights which are used for calculation of the index in short-term statistics.

Source and methods of data collection

Data for the compilation of SBS variables and indicators are collected by statistical survey "Annual structural business statistical survey for the enterprises." with 20 or more persons employed and for other active enterprises data were taken from administrative sources (Annual financial statements) of entities and Brcko District.

Variables for entrepreneurs were calculated based on employment data for entrepreneurs that are taken from Statistical Business and data for enterprises that are obtained based on the SBS survey and from administrative sources.

Observation units

Several statistical units are used for the compilation of SBS survey. Most data refer to the „enterprise“ as a statistical unit. For the calculation of regional data is used local unit, and for the calculation of activity is used kind of activity unit.

Data published in this first release refer to the enterprise and entrepreneur as a observation unit.

Obuhvat

Istraživanjem su obuhvaćena aktivna preduzeća iz Statističkog poslovnog registra (SPR) koji vodi i održava Agencija za statistiku BiH u saradnji sa Federalnim zavodom za statistiku FBiH, Republičkim zavodom za statistiku RS-a i podružnicom Agencije za statistiku BiH u Brčko Distriktu.

U ovom saopćenju obuhvaćena su aktivna preduzeća i preduzetnici koji su, prema glavnoj djelatnosti, svrstani u slijedeća područja djelatnosti: B – Vađenje ruda i kamena, C – Prerađivačka industrija, D – Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, E – Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša, F - Građevinarstvo, G – Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala, H – Prijevoz i skladištenje, I – Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (Hotelijerstvo i Ugostiteljstvo), J – Informacije i komunikacije, L – Poslovanje nekretninama, M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, P – Obrazovanje (sva privatna preduzeća), Q – Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne pomoći (sva privatna preduzeća), R- Umjetnost, zabava i rekreacija (sva privatna preduzeća) i S – Ostale uslužne djelatnosti (oblasti 95 i 96).

Klasifikacije

Za provođenje istraživanja strukturnih poslovnih statistika korištena je Klasifikaciji djelatnosti - KD BiH 2010 (EU NACE-Rev 2), prema kojoj se i objavljuju podaci u ovom saopćenju.

Određeni SPS pokazatelji prikazuju se i po grupama proizvoda na bazi KPPD BiH 2010 (EU CPA 2008). U okviru SPS istraživanja podaci se prikupljaju i obrađuju isprekidano po regijama. Kako u BiH-i još nije uvedena klasifikacija regija u skladu sa EU NUTS 2007 klasifikacijom, podaci se prikazuju samo prema administrativnoj podjeli, tj. za BiH, entitete i Distrikt Brčko.

Definicije varijabli

Broj preduzeća

Broj preduzeća obuhvaća sva preduzeća koja se bave tržišnom proizvodnjom i koja su registrovana u poslovnom registru u populaciju koja je predmet posmatranja. Ovaj broj se koriguje za greške, posebno greške okvira uzorka. Uključuju se samo aktivne jedinice, preduzeća koja su ostvarila promet ili imaju zaposlene u bilo kojem vremenskom periodu tokom referentne godine. Isključuju se sve privremeno neaktivne (uspavane) ili stvarno neaktivne jedinice.

Broj preduzetnika

Broj preduzetnika obuhvata sve preduzetnike koji su imali podatke o zaposlenosti iz JSR u statističkom poslovnom registru u populaciji koja je predmet posmatranja.

Coverage

The survey covered active enterprises from Statistical Business Register (SBR) which kept and maintained by the Agency for Statistics of BiH in cooperation with Institute for Statistics of Federation of BiH, Institute for Statistics of RS and Branch Office of Agency for Statistics BiH in Brcko District.

This first release covered active enterprises and entrepreneurs, which are classified by main activity in the following Sections: B- Mining and Quarrying, C – Manufacturing, D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply, E - Water supply; sewerage, waste management and remediation activities, F – Construction, G - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, H - Transportation and storage, I - Accommodation and food service activities, J – Information and communication, L – Real estate activities, M – Professional, scientific and technical activities, N – Administrative and support service activities, P – Education (only private enterprises), Q - Human health and social work activities (only private enterprises), R- Arts, entertainment and recreation (only private enterprises) and S – Other service activities (divisions 95 and 96).

Classifications

Classification of Economic Activities – KD BiH 2010 was used for conducting Structural Business Statistics survey (which is in line with the EU NACE Rev. 2), according to which the data are published in this first release.

Certain SPS parameters are shown also by groups of products based on KPPD BH 2010 (EU CPA 2008). In the framework of SBS survey data are collected and processed broken down by regions. As in BiH has not yet introduced the classification of regions according to EU NUTS classification 2007, data are shown only by administrative breakdown, ie. for BiH, entities and District Brcko.

Definitions of variables

Number of enterprises

Number of enterprises includes all enterprises engaged in market production and are registered in the Statistical business register in the population that is the subject of observation, corrected for errors, in particular frame errors. Only active units which either had turnover or employment at any time during the reference period should be included. Dormant (temporarily inactive) and inactive units are excluded.

Number of entrepreneurs

Number of entrepreneurs includes all entrepreneurs that had employment data from JSR in the Statistical business register in observed population.

Broj zaposlenih osoba

Broj zaposlenih osoba definiše se kao ukupan broj osoba koje rade u jedinici posmatranja (uključujući vlasnike koji rade, partnere koji redovno rade u jedinici, i neplaćene članove porodice koji redovno rade u jedinici), kao i osobe koje rade izvan jedinice kojoj pripadaju i koja ih plaća (npr. trgovački predstavnici, dostavljači, timovi za popravke i održavanje). Podatak uključuje osoblje odsutno kraći vremenski period (npr. bolovanje, plaćeno odsustvo ili vanredno odsustvo), i također osoblje u štrajku, ali ne osoblje odsutno na neodređeni period. Također se uključuju radnici sa skraćenim radnim vremenom koji se takvim smatraju u skladu sa zakonom i koji su na platnom spisku, kao i sezonski radnici, pripravnici i radnici koji rade kod kuće, a na platnom su spisku jedinice posmatranja. Kategorija neplaćeni članovi porodice odnosi se na osobe koje žive sa vlasnikom jedinice posmatranja i rade regularno za tu jedinicu, ali nemaju ugovor o usluzi i ne primaju fiksni iznos plaće za rad koji obavljaju. Broj zaposlenih osoba isključuje radnu snagu angažovanu putem agencija za zapošljavanje ili posredovanje u zapošljavanju.

Broj zaposlenika

Broj zaposlenika uključuje osobe koje rade za poslodavca i koje imaju ugovor o zaposlenju i primaju naknadu u formi plaće, naknade, honorara, nagrada, plaćanja po komadu ili plaću u naturi. Ova kategorija uključuje radnike sa skraćenim radnim vremenom, sezonske radnike, osobe u štrajku ili na kratkoročnom odsustvu, ali isključuje osobe na dugoročnom odsustvu. Broj zaposlenika ne uključuje volontere.

Promet

Promet obuhvaća obračunate prihode od prodaje proizvoda, roba i usluga od strane izvještajne jedinice trećim stranama tokom referentnog perioda, bez PDV-a. Isključeni su finansijski i izvanredni prihodi.

Dodana vrijednost po faktorskim troškovima

Dodana vrijednost po faktorskim troškovima je bruto dohodak iz poslovnih aktivnosti nakon njegovog prilagođavanja za operativne subvencije i indirektno poreze. Dodana vrijednost prema faktorskim troškovima se izračunava iz ostvarenog prometa, plus kapitalizovana proizvodnja, plus drugi operativni prihodi (uključujući operativne subvencije), plus ili minus promjene na zalihama, minus nabavka dobara i usluga, minus drugi porezi na proizvode koji su vezani za promet ali nisu odbitni, minus carine i porezi vezani za proizvodnju. Carine i porezi vezani za proizvodnju su obavezna, nepovratna plaćanja, u kešu ili naturi koji su nametnuti od strane vlade, u vezi sa proizvodnjom i uvozom dobara i usluga, zapošljavanjem radne snage, vlasništvom ili upotrebom zemljišta, zgrada ili druge imovine korištenih u procesu proizvodnje, nezavisno od količine ili vrijednosti proizvedenih ili prodatih dobara i usluga.

Number of persons employed

The number of persons employed is defined as the total number of persons who work in the observation unit (including working proprietors, partners working regularly in the unit and unpaid family workers working regularly in the unit), as well as persons who work outside the unit who belong to it and are paid by it (e.g. sales representatives, delivery personnel, repair and maintenance teams). It includes persons absent for a short period (e.g. sick leave, paid leave or special leave), and also those on strike, but not those absent for an indefinite period. It also includes part-time workers who are regarded as such under the laws and who are on the pay-roll, as well as seasonal workers, apprentices and home workers on the pay-roll. Unpaid family workers refer to persons who live with the proprietor of the unit and work regularly for the unit, but do not have a contract of service and do not receive a fixed sum for the work they perform. The number of persons employed excludes manpower supplied to the unit by other enterprises.

Number of employees

The number of employees is defined as those persons who work for an employer and who have a contract of employment and receive compensation in the form of wages, salaries, fees, gratuities, piecework pay or remuneration in kind. The number of employees includes part-time workers, seasonal workers, and persons on strike or on short-term leave, but excludes those persons on long-term leave. The number of employees does not include voluntary workers.

Turnover

Turnover comprises revenues calculated from sales of products, goods and services by the reporting unit to third parties during the reference period, excluding VAT. Financial and extraordinary revenues are excluded.

Value added at factor costs

Value added at factor cost is the gross income from operating activities after adjusting for operating subsidies and indirect taxes. It can be calculated from turnover, plus capitalised production, plus other operating income (including operating subsidies), plus or minus the changes in stocks, minus the purchases of goods and services, minus other taxes on products which are linked to turnover but not deductible, minus the duties and taxes linked to production. The duties and taxes linked to production are compulsory, unrequited payments, in cash or in kind which are levied by general government in respect of the production and importation of goods and services, the employment of labour, the ownership or use of land, buildings or other assets used in production irrespective of the quantity or the value of goods and services produced or sold.

Troškovi zaposlenika

Troškovi zaposlenika su ukupne nadoknade, u kešu ili naturi, plaćene od strane poslodavca zaposleniku (redovnim ili privremenim zaposlenicima, kao i radnicima koji rade kod kuće) u zamjenu za izvršeni rad tokom referentnog perioda. Troškovi zaposlenika, također uključuju poreze i doprinose za socijalno osiguranje zadržane od strane jedinice, kao i obavezne i dobrovoljne doprinose na teret poslodavca. Uključene su nagrade, dopunske nagrade, trinaeste plaće (i slične dopunske nagrade), kao i plaćanja izvršena zaposlenicima u vezi sa otpuštanjem, smještajem, prijevozom, troškovima života i porodičnim dodacima, provizijama, naknadama za dežure, prekovremenim i noćnim radom itd. Plaćanja za agencijske radnike nisu uključena u troškove zaposlenika.

Definicije indikatora

Ovi indikatori se računaju na osnovu izračunatih vrijednosti varijabli.

Promet po zaposlenoj osobi

Promet po zaposlenoj osobi dobija se djeljenjem ukupno ostvarenog prometa sa ukupnim brojem zaposlenih osoba. Ovaj indikator izražava prodajnu sposobnost poslovnog subjekta određene djelatnosti.

Dodana vrijednost po zaposlenoj osobi

Dodana vrijednost po zaposlenoj osobi dobija se djeljenjem ukupne dodane vrijednosti sa ukupnim brojem zaposlenih osoba. Ovaj indikator se koristi za mjerenje produktivnosti rada.

Učešće dodane vrijednosti u vrijednosti proizvodnje

Učešće dodane vrijednosti u vrijednosti proizvodnje dobija se djeljenjem ukupne dodane vrijednosti sa ukupnom vrijednosti proizvodnje.

Prosječni troškovi rada po zaposleniku

Prosječni troškovi rada po zaposleniku dobijaju se djeljenjem ukupnih troškova rada sa ukupnim brojem zaposlenika. Ovaj indikator prikazuje prosječne troškove zaposlenika u nekoj djelatnosti.

Bruto operativna stopa – profitabilnost

Bruto operativna stopa - profitabilnost predstavlja procentualno učešće bruto poslovnog viška u prometu.

Personnel costs

Personnel costs are defined as the total remuneration, in cash or in kind, payable by an employer to an employee (regular and temporary employees as well as home workers) in return for work done during the reference period. Personnel costs also include taxes and employees' social security contributions retained by the unit as well as the employer's compulsory and voluntary social contributions. Included are all gratuities, workplace and performance bonuses, ex gratias payments, thirteenth month pay (and similar fixed bonuses), payments made to employees in consideration of dismissal, lodging, transport, cost of living and family allowances, commissions, attendance fees, overtime, night work etc. Payments for agency workers are not included in personnel costs.

Definitions of indicators

These indicators are calculated based on the calculated values of the variables.

Turnover per person employed

Turnover per person employed is obtained by dividing the total turnover with a total number of persons employed. This indicator expresses the ability of selling of business unit of specific activity.

Value added per person employed

Value added per person employed is obtained by dividing the total value added with a total number of persons employed. This indicator is used to measure productivity.

Percent of value added in production value

Percent of value added in production value is obtained by dividing the total value added with the total production value.

Average personnel costs per employee

Average personnel costs per employee is obtained by dividing the total personnel costs with number of employees. This indicator shows the average costs of employees in certain activity.

Gross operating rate – profitability

Gross operating rate - profitability represents the percentage of gross operating surplus in turnov

---

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 · Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail : bhas@bhas.gov.ba · Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.ba>

Odgovara direktor: dr.sc. Velimir Jukić
Person responsible: Ph.D. Velimir Jukić, Director

Saopćenje priredili: Tima Karačić, Bojana Cicović, Mia Vukoja i Vesna Šehovac
Prepared by: Tima Karačić, Bojana Cicović, Mia Vukoja I Vesna Šehovac

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se i na internetu
First Release data are also published on the Internet
